

Giardia fertőzöttség kutyákban és macskákban

Mi a Giardia?

Giardia duodenalis (ismert mint *G. intestinalis* vagy *G. lamblia* is) világszerte elterjedt egysejtű élősködő (parazita) emberekben és állatokban, beleértve a kutyákat és macskákat. Ez a parazita rendszeresen előfordul zsúfolt tartási körülmények között, így kennelekben, állatkereskedésekben és állatmenhelyeken.

Klinikai tünetek

Giardia fertőzés vízszerű, lágy, néha szakaszos (intermittáló) hasmenést okozhat minden fajban, amely giardiosisként ismert. Azonban, a fertőzött kutyák és macskák többségénél nincsenek klinikai tünetek.

A kórjóslat a legtöbb esetben jó, de fiatal, legyengült, idősebb vagy immunhiányos állatokban fokozott a szövődmények kockázata.

Járványtan

A fertőzöttség rendszerint több hétig vagy hónapokig fennáll. A bélsárral ürülő és a környezetbe kikerült *Giardia* ciszták azonnal fertőzőek más állatokra. A parazita ezeknek a cisztáknak a szennyezett talajról való felvételével, élelemmel vagy ivóvízzel terjedhet és már néhány ciszta elegendő a fertőzéshez.

Diagnózis

Giardia fertőzöttség a tüneteket mutató kutyák és macskák bélsárának bélsárkenettel, a bélsár centrifugálással elvégzett felszínúsitásával (viszonylag alacsony a szenzitivitás, viszont a koncentráció, így például a NEFC* vagy a MIFC* módszerekkel nagyobb szenzitivitás érhető el) vagy egy antigén teszttel, mint a szenzitív, specifikus bélsár *Giardia* ELISA*-val diagnosztizálható. A pozitív bélsár ELISA*-t a klinikai tünetekkel együtt kell értelmezni, mivel sok klinikailag egészséges kutya és macska esetében is lehet pozitív a teszt, de ennek ellenére nincs szükségük a kezelésre.

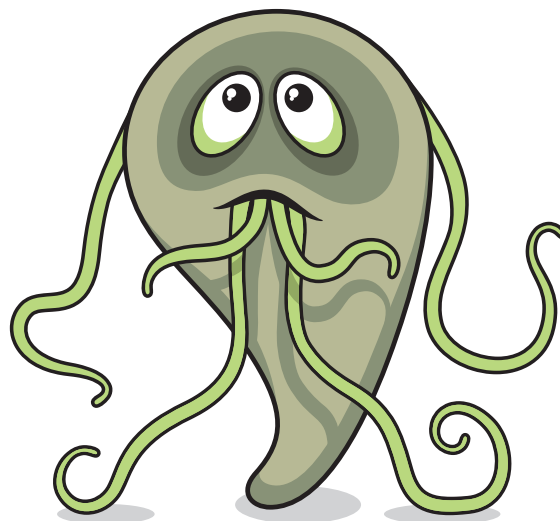
A diagnosztikai vizsgálatokat azoknál az állatoknál, amelyeknél a klinikai tünetek nem enyhültek, meg kell ismételni. Ezt legfeljebb 5 nappal a kezelés befejezése után el kell végezni, azért, hogy megállapítható legyen, vajon a fertőzöttség még fennáll-e. A későbbi pozitív teszt, például 2-4 héttel a kezelés befejezése után, azt jelezheti, hogy újrafertőződés történt.

Ha az állatot kezelték és a *Giardia* nem mutatható ki, de a klinikai tünetek fennállnak, további diagnosztikai eljárások tanácsoltak (pl. más egysejtűek okozta fertőzöttségek, krónikus gyulladáshoz vezető bélbetegségek, élelmiszerallergia kiderítésére).

Kezelés

Amikor egy egészséges állat, klinikai tünetek nélkül *Giardia* pozitív lesz, nem tanácsolt a kezelés. Ezt általában egy átmeneti, jelentéktelen leletnek tartják. Kivéve az, amikor a parazita elleni kezelés egy tenyésztetben vagy kennel létesítményekben végzett, átfogó védekezési program részét képezi.

A kezelés azoknál az állatoknál indokolt, amelyeknél a pozitív *Giardia* teszt mellett klinikai tünetek vannak.

Fenbendazol (közvetlenül vagy a probenzimidazol febantelből metabolizálódva) és a metronidazol hatékonyak a *Giardia* ellen az állatokban. A metronidazoltól idegrendszeri mellékhatások előfordulhatnak, különösen kistestű macskákban és kölyökmacskákban, éppen ezért a fenbendazolnak (vagy az engedélyezett készítményekben lévő febantelnek) kell lennie az első vonalú kezelésnek. Metronidazol (egyedül vagy fenbendazzollal vagy febantellel kombinációban) makacs giardiosisos esetekben használható. Mindhárom készítmény esetében nagyon alaposan el kell olvasni a használati utasításokban lévő korlátozásokat, különösen, ha szoptató állatoknak adják. A febantel csak több hatóanyagot tartalmazó kombinációban áll rendelkezésre és ezért más gyógyszereket is tartalmazhatnak indikáció nélkül, ha a kezelés egyetlen oka a giardiosis.

Összefoglalva, állatorvosilag jóváhagyott első vonalbeli kezelés a fenbendazol (50mg/ttkg/nap) 3-10 napig tartó adása. A készítmények használati utasítása szerinti 3 napos kezelés gyakran nem elég; így az előírtnál hosszabb ideig tartó kezelés szükséges lehet.

A klinikai tüneteket mutató állatoknál, a gátat és a hátulsó testrészt le kell mosni klórhexidint tartalmazó samponnal a szőrön lévő ciszták eltávolítása céljából.

Védekezés

Alacsony maradékanyagú, könnyen emészthető étrend segíthet a kezelés alatt a hasmenés csökkentésében. A szénhidrátban szegény és a fehérjében gazdag étrend gátolhatja a túlzott növekedését és szaporodását a *Giardia*- és a *Clostridium*-fajoknak.

A cisztákkal való szennyezettség csökkentésére, a kennel környezetét tisztítani, szárítani kell és hypóval, kloroxylenollal vagy kvaterner ammónium vegyületekkel kell fertőtleníteni. Ezeket a területeket az állatok újra betelepítése előtt 48 óráig száradni kell hagyni. A fekhely anyagait 60°C-on vagy ennél magasabb hőmérsékleten kell mosni.

Zoonosis

A kutyákról és a macskákról az emberekre való átvitel veszélye nagyon kicsi. A kutya és macska specifikus *Giardia* törzsei ritkán fordulnak elő emberben, de az emberi törzsek a kutya és macska populációban előfordulhatnak. A fertőzött ember éppen ezért fertőző forrás lehet egy kutya vagy macska részére, amely pedig így zoonózis kockázatot jelenthet. Bár a zoonózis veszély kicsi, azoknak az embereknek, akik fertőzött állatokkal érintkeznek, konzultálniuk kell a háziorvosukkal, ha náluk hasonló klinikai tünetek jelentkeznek.

A *Giardia* fertőzésekről részletesebb információért, kérjük olvassa el az ESCCAP 6. Irányelvét (GL6): "Védekezés a kutyák és macskák bélsátról élősködő egysejtűek ellen."

*NEFC (Nátrium acetát-Ecetsav-Formalin-Koncentráció) *MIFC (Merthiolat-Jód-Formalin-Koncentráció) *ELISA (Enzyme Linked ImmunoSorbent Assay)